

Załącznik
do uchwały nr XXVII/157/09
Rady Gminy Lubawa
z dnia 29 maja 2009 r.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI TARGOWISKO DOLNE

Gmina Lubawa

Luty 2009 r.

SPIS TREŚCI

Wstęp		– str. 3
Rozdział I	Powiązanie Planu z celami strategicznymi dokumentów dotyczących rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Lubawa	– str. 4
Rozdział II	Analiza zasobów sołectwa	– str. 5
2.1.	Historia	– str. 5
2.2.	Funkcje, jakie pełni wieś	– str. 6
2.3.	Położenie i wygląd wsi	– str. 8
2.4.	Charakterystyka mieszkańców	– str. 10
2.5.	Poziom organizacji mieszkańców i ich osiągnięcia	– str. 12
2.6.	Aktywizacja środowiska dziecięco-młodzieżowego	– str. 14
2.7.	Stan otoczenia środowiska naturalnego	– str. 16
2.8.	Poziom rolnictwa	– str. 17
2.9.	Przedsiębiorczość	– str. 18
2.10.	Kultywowanie tradycji	– str. 19
2.11.	Infrastruktura społeczna	– str. 20
2.12.	Bezpieczeństwo publiczne	– str. 20
2.13.	Infrastruktura techniczna	– str. 21
Rozdział III	Analiza SWOT	– str. 23
Rozdział IV	Wizja odnowy miejscowości	– str. 25
Rozdział V	Zestawienie priorytetów, celów, programów	– str. 26
Rozdział VI	Harmonogram i kosztorys wdrażania planu	– str. 27
Rozdział VII	Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej	– str. 29
Spis tabel, rysunków, wykresów		– str. 30
Spis skrótów		– str. 31
Załączniki – opisy przedsięwzięć		– str. 32

WSTĘP

Plan odnowy miejscowości Targowisko Dolne powstał przy współudziale mieszkańców tej miejscowości, Rady Sołeckiej oraz Gminy Lubawa. Wypracowane tu priorytety i zadania są dobrem wspólnym, a ich realizacja leży w interesie współtwórców.

Plan odnowy miejscowości Targowisko Dolne dotyczy lat 2006–2013. Zawiera on analizę zasobów i potencjału wsi oraz jej mieszkańców. Znajduje się tu analiza słabych i mocnych stron miejscowości oraz analiza szans i zagrożeń. Ocena tych czynników pozwoliła na wyłonienie priorytetów i kierunków rozwoju Targowiska Dolnego.

Odnowa miejscowości to dla Targowiska poprawa standardu życia i pracy. To także podniesienie atrakcyjności mieszkaniowej i turystycznej tej miejscowości. Dzięki istnieniu Planu wieś posiada jasno sprecyzowane kierunki działania. Ich świadomość pobudza aktywność tego lokalnego środowiska i stymuluje je na rzecz partnerstwa, rozwoju i promocji wartości, które reprezentuje.

Mieszkańcy Targowiska to osoby aktywne i otwarte na nowe rozwiązania oraz pomysły. Dotychczas zrealizowali kilka ważnych dla wsi przedsięwzięć, a ich działania opierały się na wspólnym, partnerskim działaniu. Wieś zasłużyła na dalsze działania mające na celu poprawę standardu życia mieszkańców oraz atrakcyjności turystycznej wsi.

**Rozdział I POWIĄZANIE PLANU Z CELAMI STRATEGICZNYMI
DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH ROZWOJU SPOŁECZNO-
GOSPODARCZEGO GMINY LUBAWA**

Plan odnowy miejscowości Targowisko Dolne został opracowany zgodnie z procedurą zawartą w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (opublikowanym w Dz. U. Nr 38, poz. 220 z 2008 r.). Wszystkie zadania zawarte w tym planie zostały wypracowane podczas Zebrania Wiejskiego w Targowisku Dolnym.

Plan został przyjęty Uchwałą nr 1/2009 Zebrania Wiejskiego w Targowisku Dolnym z dnia 23 lutego 2009 roku

Plan został zatwierdzony Uchwałą nr XXVII/157/09 Rady Gminy Lubawa z dnia 29 maja 2009 roku

Plan rozwoju miejscowości Targowisko Dolne jest zgodny z następującymi dokumentami strategicznymi Gminy Lubawa:

- » **Strategia Rozwoju Gminy Lubawa** – przyjęta Uchwałą nr 8/105/2000 Rady Gminy Lubawa w dniu 25 maja 2000 roku w sprawie Strategii Rozwoju Gminy Lubawa
- » **Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Lubawa na lata 2004–2013** – przyjęty Uchwałą Nr XVII/93/04 Rady Gminy Lubawa z dnia 30 czerwca 2004 r. w sprawie Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Lubawa, z uwzględnieniem zmiany wprowadzonej Uchwałą Nr XXXI/175/05 Rady Gminy Lubawa z dnia 27 października 2005 r. w sprawie zmiany Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Lubawa
- » **Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego** – przyjęte Uchwałą nr 1 Rady Gminy Lubawa z dnia 28 lutego 2005 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Lubawa

Oraz z dokumentami o znaczeniu ponadlokalnym. Są to:

- » Strategia Rozwoju Powiatu Iławskiego na lata 2008 – 2015 (Uchwała Nr XVI/111/08 Rady Powiatu Iławskiego z dnia 28 lutego 2008 r.)
- » Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Rozdział II ANALIZA ZASOBÓW SOŁECTWA

2.1. **HISTORIA**¹

Wieś Targowisko wzięła swoją nazwę od targów, które tu się odbywały. Przedmiotem handlu były płody rolne, artykuły pochodzenia leśnego, a także sukno, bursztyn itp.

Kiedy przybyli tu Krzyżacy, wielki mistrz Michał Küchmeister nadał osadzie prawo niemieckie. Pierwsza wzmianka pochodzi z 1411 roku. Wówczas nazwa Targowiska brzmiała Tergowicz lub Targowitz, Tergowisch, Tergowis, Tergusch, Terszwis, Tergewischez, Targowych, natomiast w 1570 roku – Targowiska.

Przed bitwą pod Grunwaldem w 1410 r. przez Targowisko, od strony Rakowic, szły wojska Zakonu na Lubawę i dalej na Grunwald. Za wsią, nad rzeką Elszka znajduje się miejsce odpoczynku wielkiego mistrza Ulricha von Jungingena. Dziś w tym miejscu pozostało skrzyżowanie trzech dróg, stare lipy wokół małego placu oraz duży kamień. W latach 1423-1424 wieś był własnością rycerską. Należała do okręgu Nowego Miasta Lubawskiego. Z tych lat znany jest rycerz Mikołaj Wiktop z Targowiska. W latach 1438, 1440, 1454 współdziałał on w Związku Pruskim, tj. formie oporu przeciwko Krzyżakom. Źródła z 1442 r. wymieniają także Hansa z Targowiska – rycerza Ziemi Chełmińskiej oraz Jana z Targowiska (Janko) – sędziego ziemskiego i chorążego chełmińskiego.

W 1522 biskup chełmiński – Jan Kopacki, otrzymał od swojego brata Jerzego – wojewody pomorskiego i starosty świeckiego, część ziemi we wsi Targowisko w zamian za wieś Pluskowęsy. Zastrzegł sobie i dla kapituły także możliwość połowów w Jeziorze Chełmińskim. W tym czasie w Targowisku istniała karczma i młyn.

W roku 1731 w inwentarzu biskupstwa chełmińskiego pojawiają się nazwiska mieszkańców i ich stan majątkowy. Na przykład Wojciech Szynakiel ma chałupę, stodołę, chlewy w złym stanie, do tego parę wołów, 2 konie, krowę i świnie. W dwojakach mieszka Franciszek Tuszewski. Jerzy Grubała mieszka w starej chałupie, ma zniszczoną stodołę, 2 chlewy, 4 woły, krowę 2 konie, świnie z prosiętami. Wojciech Grubała – gbur (bogatszy chłop) ma dobry dom mieszkalny, stodołę, chlewy, 4 woły, krowę, 3 konie, wóz z urządzeniami. Wspomniany jest także Adam Grubała, który za ziemię daje 12 zł, obrabia szarwark 2 dni, daje 1 gęś i 20 jaj.

W 1885 roku Targowisko miało 294 ha ziemi, w tym 57 ha gruntów ornych 1 ha łąk. Mieszkały tu 103 osoby, w tym 95 katolików i 8 ewangelików. Było 15 domów, 26 domów mieszkalnych i szkoła katolicka z jednym nauczycielem. Uczyło się to 80 dzieci. W tym czasie dobra rycerskie wynosiły 845 ha. Było tu 19 domów, 213 katolików i 106 ewangelików, czyli łącznie 319 osób. Targowisko było znane z hodowli róż. W roku 1558 dziedzicem Targowiska był Józef Przyłubski, natomiast w 1885 r. Ernest Krieger.

W okresie międzywojennym w wyniku reformy ministra Grabskiego, z parcelacji

¹ J. Falkowski, „Ziemia Lubawska, przyroda, historia, osadnictwo, społeczeństwo, gospodarka”, wyd. Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2006

majątku Targowisko wiele rolników otrzymało ziemię. Sama wieś należała do parafii Samplawa. Była tutaj czynna czteroklasowa szkoła podstawowa. Administracyjnie wieś należała do powiatu lubawskiego z siedzibą w Nowym Mieście Lubawskim.

W czasie II Wojny Światowej większość właścicieli gospodarstw została wysiedlona do obozu w Potulicach i Sztuthoffie, a we wsi zamieszkali Bezarabi. Po wojnie Targowisko Dolne należało do gromady Samplawa, natomiast Targowisko Górne do miasta Lubawy. Obecnie obie wsie należą do Gminy Lubawa. Do lat 90-tych ubiegłego wieku we wsi działała sześcioklasowa szkoła podstawowa z dwoma nauczycielami, do której uczęszczały dzieci z Targowiska Dolnego i Górnego. Szkoła ta została zlikwidowana w 2004 roku, a dzieci uczą się w Samplawie (Targowisko Dolne) oraz w Lubawie (Targowisko Górne).

2.2. FUNKCJE, JAKIE PEŁNI WIEŚ

Targowisko Dolne to jedna z 27 wsi sołeckich w Gminie Lubawa. Wieś położona jest w odległości 3 km od Lubawy oraz w bliskim sąsiedztwie drogi krajowej nr 15 Ostróda – Toruń (1 km). Wraz z miejscowością Targowisko Górne stanowi sołectwo Targowisko.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Lubawa określa funkcje wsi Targowisko Dolne jako:

- » funkcje osadnicze
- » funkcje intensywnego rolnictwa
- » funkcje gospodarcze pozarolnicze

Tabela nr 1 WYKAZ SOŁECTW I CZŁONKÓW RAD SOŁECKICH W GMINIE LUBAWA (KADENCJA 2006-2010)

Lp.	Sołectwo	Sołtys	Członkowie Rady Sołeckiej	Z-ca Sołtysa
1.	Byszwałd	Bogdański Bernard tel. 645-48-74	Krauzewicz Krzysztof, Zielińska Renata, Kłosowska Marlena, Liszewski Jan, Jabłońska Renata, Okuniewska Maria	---
2.	Czerlin	Szczawiński Maciej tel. 645-82-42	Jakubowski Tomasz, Górski Janusz, Kempkowska Barbara, Łukaszewski Krzysztof	---
3.	Fijewo	Kowalkowski Stanisław tel. 645-39-00	Dzik Jerzy, Wiśniewski Grzegorz	---
4.	Gierłoż	Ryfka Sławomir tel. 645-12-13	Sadowski Dominik, Ruciński Andrzej, Tomaszewski Grzegorz	---
5.	Grabowo	Maliszewska Anna tel. 645-17-10	Lewandowska Elżbieta, Dembiński Grzegorz, Żuchowski Jan, Groszkowska Beata	---
6.	Gutowo	Kasprowicz Jadwiga tel. 645-04-79	Kaczmarek Barbara, Radziwiński Tadeusz, Uzarski Andrzej	---

7.	Kazanice	Jackiewicz Anna tel. 645-19-12	Kowalkowski Mieczysław, Treder Jarosław, Maliszewska Anna, Stawiarski Dariusz, Dombrowski Stanisław, Grabowska Teresa, Borkowska Iwona, Borkowski Mirosław	---
8.	Losy	Szynaka Eugeniusz tel. 645-44-23	Szynaka Wiesława, Ewertowski Andrzej	---
9.	Lubstyn	Dudek Józef tel. 645-81-75	Ochenkowski Zbigniew, Tuszyński Janusz	Ochenkowski Zbigniew
10.	Lubstynek	Zieliński Kazimierz tel. 645-82-40	Rudzińska Hanna, Meller Bogdan, Chyrzyński Kazimierz, Sobociński Janusz	Rudzińska Hanna
11.	Ludwichowo	Banacka Kazimiera tel. 645-91-84	Zakreta Ludwik, Tengowska Aleksandra, Lewalski Andrzej	Zakreta Ludwik
12.	Łążyn	Krajewska Joanna tel. 645-02-19	Krajewski Sławomir, Weinar Marianna, Przyborowski Łukasz, Kuczyński Karol, Rytlewska Zuzanna	---
13.	Mordęgi	Granica Adam tel. 645-50-92	Junker Anna, Michalski Krzysztof, Krotowski Ireneusz, Nawrocka Romana	---
14.	Omule	Czarnecki Benedykt tel. 645-83-25	Mroczek Jan, KołECKA Jadwiga, Maciołek Jerzy, Zelma Jan, Ziejewski Cezary, Jakubowska Elżbieta	---
15.	Pomierki	Jankowski Stanisław tel. 645-17-36	Jankowski Waclaw, Sontowski Kazimierz	---
16.	Prątnica	Kowalkowski Jan tel. 645-04-38	Surdykowski Tomasz, Czyżak Adam, Wiśniewski Janusz, Cybulski Tomasz	---
17.	Raczek	Iwanowski Dariusz tel. 645-27-32	Zakrzewski Antoni, Pokojski Jan	---
18.	Rakowice	Deka Teresa tel. 645-92-28	Krawczyk Mariusz, Syguła Stanisław, Liszewski Tadeusz, Grzywacz Urszula, Piekoszewski Czesław, Krawczyk Edward	Liszewski Tadeusz
19.	Rożental	Kowalkowski Dariusz tel. 645-11-71	Zakrzewski Feliks, Cyrankowski Andrzej, Nadolski Jan, Dutkiewicz Brygida, Lewalski Kazimierz, Pokojski Ryszard	---
20.	Rumienica	Wrońska Wiesława tel. 645-04-72	Makowski Stefan, Senkowski Józef	---
21.	Samplawa	Korszon-Zacharska Urszula tel. 645-92-11	Jankowski Sławomir, Nadolska Elżbieta, Zieliński Ryszard, Szczesiak Adam, Przybyłowski Ryszard	---
22.	Szczepankowo	Trzcński Józef tel. 645-04-80	Malinowski Stanisław, Muszyński Tadeusz, Liszewski Piotr, Karpiński Andrzej	---
23.	Targowisko	Guzowska Anna tel. 645-36-85	Kasprowicz Krzysztof, Wiśniewski Kazimierz, Machulska Małgorzata, Zdrojewska Barbara, Tomaszewski Krzysztof	---
24.	Tuszewo	Józefowicz Bogusław tel. 645-32-56	Rynkowski Marek, Hładczuk Michał	---
25.	Władyki	Jarząbek Michał tel. 645-17-39	Zalewski Wiesław, Jakielski Stanisław, Krużewski Arkadiusz, Jarząbek Damian, Chorzelewski Marek, Markowski Tomasz, Krużewski Bogdan	Krużewski Bogdan

26.	Zielkowo	Rudzyński Stanisław tel. 648-18-02	Szczeptański Zenon, Wyzlic Roman, Pietruszka Waldemar	---
27.	Złotowo	Licznarski Jan tel. 645-82-79	Zalewski Andrzej, Ochlak Kazimierz, Szynaka Stanisław, Nierzwicki Jacek	---

Źródło: www.gminalubawa.pl

2.3. POŁOŻENIE I WYGLĄD WSI

Wieś Targowisko Dolne leży w Gminie Lubawa, Powiat Iławski, Województwo Warmińsko Mazurskie. Około 1000 metrów od granic wsi biegnie droga krajowa nr 15 Ostróda – Toruń.

Wieś położona jest na Garbie Lubawskim w odległości 3 km od siedziby Gminy – Fijewa (obrzeża Lubawy).

Współrzędne geograficzne wsi Targowisko Dolne to 53°29' N 19°42' E.

Odległość Targowiska od większych miast to:

- » Lubawa – 3 km
- » Iława /miasto powiatowe/ – 15 km
- » Ostróda – 33 km
- » Olsztyn /miasto wojewódzkie/ – 70 km
- » Toruń – 100 km

Ze wsi Targowisko można dostać się środkami komunikacji publicznej – PKS, do Lubawy, Iławy, Ostródy itp. Autobusy jeżdżą dość często. Niemniej jednak większość mieszkańców posiada własne samochody i nimi dojeżdża w wybrane miejsce – do pracy, na pocztę, do przychodni.

Rzeka Elszka/Sandela

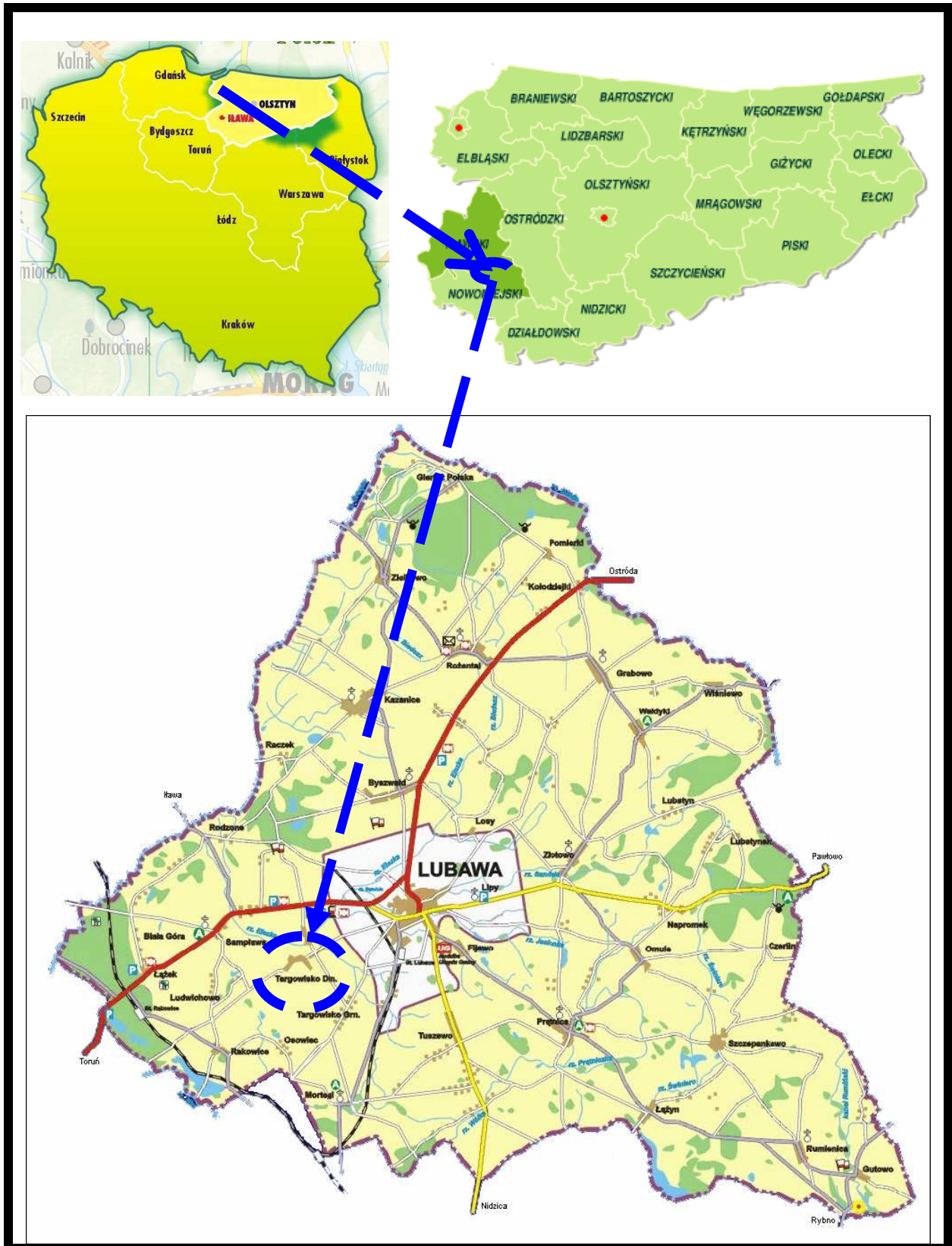

Teren nad rzeką Elszka pod przyszły amfiteatr

Pod względem historycznym, geograficznym i przyrodniczym obszar, na którym położona jest wieś nazywany jest Ziemią Lubawską.

Rysunek nr 1

LOKALIZACJA WSI TARGOWISKO DOLNE

We wsi dominuje zabudowa jednorodzinna i zagrodowa. Jest to około 70 domów mieszkalnych – głównie przedwojennych. Budynek gospodarcze są stosunkowo nowe.

Powstały w latach 70-tych i 80-tych ubiegłego stulecia. Wiele z nich pokryte jest eternitem. Posesje są zadbane i utrzymane w czystości. Przy domach są ogródki. Każdego roku powstaje średnio jeden nowy dom.

Na terenie wsi znajduje się droga gminna nr 14700 7 N – dojazdowa do Lubawy oraz droga powiatowa nr 1272 N. Są tu chodniki wykonane w latach 80-tych. Ich stan techniczny jest bardzo zły i wymaga remontu. Ponadto w miarę rozwoju wsi konieczne jest wybudowanie kolejnych chodników.

2.4. CHARAKTERYSTYKA MIESZKAŃCÓW

Sołectwo Targowisko składa się z dwóch wsi, tj. Targowisko Dolne i Targowisko Górne. W latach 2003 – 2008 w Targowisku Dolnym zamieszkiwała następująca liczba osób:

- » rok 2003 – 337 osób
- » rok 2004 – 350 osób
- » rok 2005 – 355 osób
- » rok 2006 – 379 osób
- » rok 2007 – 384 osób

» rok 2008 – 387 osób

W Targowisku Dolnym jest więcej mężczyzn niż kobiet i stosunkowo duża liczba dzieci. Charakterystykę mieszkańców przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 2 CHARAKTERYSTYKA MIESZKAŃCÓW SOŁECTWA TARGOWISKO – ROK 2008

l.p.	MIEJSCOWOŚĆ	POBYT		Ludność OGÓŁEM	PŁEĆ		WIEK		
		stały	czasowy		żeńską	męską	przed- produ- cyjny	produk- cyjny	popro- dukcyjny
1	Targowisko Dolne	379	8	387	185	202	131	219	37
2	Targowisko Górne	118	1	119	58	61	34	64	21

Źródło: Dane Urzędu Gminy Lubawa

Do roku 2004 w Targowisku Dolnym była szkoła podstawowa. Została ona zlikwidowana, a budynek zagospodarowano na mieszkania komunalne. Od tego czasu dzieci uczą się w Zespole Szkół w Sampławie oddalonym o 3 km. Jest tu klasa zerowa, szkoła podstawowa oraz gimnazjum. Uczniowie są dowożeni na zajęcia autobusem szkolnym.

*Budynek dawnej szkoły.
Dziś są tu mieszkania komunalne.*

Starsza młodzież, po ukończeniu gimnazjum kontynuuje naukę w szkołach średnich w Lubawie, Iławie, Nowym Mieście Lubawskim, a nawet w Ostródzie. Najczęściej wybierają średnie szkoły zawodowe (technikum) oraz licea ogólnokształcące, tylko nieliczni szkoły zawodowe. Zdecydowana większość dojeżdża do szkoły autobusem PKS. Po maturze ok. 50% abiturientów idzie na studia. Przeważnie do Torunia, Gdańska i Olsztyna.

W związku z dominującą funkcją rolniczą całej Gminy Lubawa, a więc również Targowiska Dolnego, przeważająca część mieszkańców pracuje w rolnictwie. Większość posiada indywidualne gospodarstwa rolne. Właściciele są jednocześnie pracodawcami i pracownikami. Rolnicy rzadko zatrudniają do pomocy w gospodarstwie dodatkowe osoby.

Gmina Lubawa należy do gmin zagrożonych bezrobociem strukturalnym².

Pozostali pracują najczęściej w Lubawie. Najwięksi pracodawcy to:

- » Sweedwood Poland – branża meblowa
- » Szynaka Meble – branża meblowa
- » Spółdzielnia Lub-Tucz – branża mięsna

W Targowisku nie ma dużego bezrobocia. Można powiedzieć, że to „wieś pracująca”. Nie obserwuje się też biedoty ani ubóstwa. Mieszkańcy żyją godnie i spokojnie.

2.5. POZIOM ORGANIZACJI MIESZKAŃCÓW I ICH OSIĄGNIĘCIA

Sołtysem Targowiska od 1998 roku jest Anna Guzowska. Obecnie odbywa drugą kadencję. Na codzień prowadzi trzynastohektarowe gospodarstwo rolne.

Rada Sołecka Targowiska liczy troje członków. Są to:

- 1) Anna Guzowska – Sołtys
- 2) Machulska Małgorzata – Członek Rady
- 3) Zdrojewska Barbara – Członek Rady
- 4) Tomaszewski Krzysztof – Członek Rady
- 5) Wiśniewski Kazimierz – Członek Rady
- 6) Krzysztof Kasproicz – Członek Rady

Do głównych osiągnięć Rady Sołeckiej należy pozyskanie środków na **naprawę dróg i mostów** we wsi Targowisko Dolne.

Ponadto członkowie Rady aktywnie uczestniczą w życiu społecznym wsi i dbają o włączanie młodzieży w życie kulturalne. Do największych w tym zakresie osiągnięć należy pozyskanie dotacji od Fundacji Wspomagania Wsi z Programu „**Pożyteczne Wakacje 2006**” – więcej na temat projektu w punkcie 2.6. Jest to tak ważne, ponieważ Targowisko jest pionierem w tego typu działaniach na terenie Gminy. Oznacza to, że mieszkańcy nie mają postawy roszczeniowej w stosunku do władz, tylko sami próbują pozyskać fundusze na realizację swoich pomysłów. Obecnie wieś oczekuje na wyniki innego konkursu grantowego organizowanego przez Urząd Marszałkowski w Olsztynie – „**Aktywna Wieś Warmii i Mazur**”.

² Załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 21 grudnia 1999 r. w sprawie określenia powiatów [gmin] zagrożonych szczególnie wysokim bezrobociem strukturalnym (Dz. U. z dnia 30 grudnia 1999 r., Nr 110, poz. 1264 z późn. zm.)

Ponadto wieś przekonała władze Gminy, że powinna ubiegać się o dofinansowanie projektu „**Budowa kompleksu kulturalno-rekreacyjnego w Targowisku Dolnym**”. Przedstawiono konkretną i przemyślaną koncepcję oraz plan działania. Bliżej na temat projektu w Rozdziale V – Zestawienie priorytetów, celów, programów. W latach 90-tych powstał w Targowisku **Spółeczny Komitet Telefonizacji Wsi**. Z własnej inicjatywy mieszkańcy postanowili założyć telefony w swoich domach. Uzgodniono z Telekomunikacją, że wykonanie niezbędnej infrastruktury i materiały sfinansują mieszkańcy, po czym odliczą te koszty od swoich rachunków telefonicznych. Dzięki temu Targowisko było jedną z pierwszych stelefonizowanych wsi w Gminie.

W Targowisku działa **Ochotnicza Straż Pożarna (OSP)** o bardzo bogatej tradycji. W roku 2005 OSP świętowała 90-ciolecie istnienia. Już od lat przedwojennych OSP stanowiła Targowisku centrum życia wiejskiego Organizowała zajęcia i zawody dla dzieci, młodzieży i dorosłych, bale, festyny itp. Obecnie jednostka zrzesza 23 członków czynnych, 10 członków młodzieżowej drużyny żeńskiej i 10 drużyny męskiej w wieku do 16 lat.

Sztandar OSP z okazji 90-lecia

Dyplomy za osiągnięcia

Piknik strażacki

Obchody 90-lecia OSP

Co roku z inicjatywy OSP odbywa się **Tydzień Strażacki**. W tym czasie drużyny przygotowują się do zawodów gminnych i powiatowych. Na tym polu jednostka ma duże osiągnięcia – przez 10 lat czterokrotnie zajmowała I miejsce i jeden raz II

miejsce w Gminnych Zawodach Sportowo-Pożarniczych, a w zawodach powiatowych – IV miejsce. Po Tygodniu Strażaka – 4 maja, obchodzone jest **Święto Strażaka**. Rozpoczyna się mszą świętą, później odbywają się pokazy, zawody, grill, tańce itp. W obchodach święta biorą udział wszyscy mieszkańcy sołectwa.

Od początku lat 60-tych w Targowisku działało **Koło Gospodyń Wiejskich** (KGW). Zajmowało się wypożyczaniem naczyń na wesela i zabawy, sprzedawało pisklęta, nasiona, prowadziło kursy szycia, gotowania, pieczenia. Organizowało dożynki, wycieczki, dzień dziecka. Od kilku lat KGW nie działa tak jak kiedyś, ponieważ nie ma miejsca – lokalu na ich działalność. Wybudowana w 1976 roku świetlica wiejska o powierzchni 192 m², obecnie wymaga generalnego remontu. Remont planowany jest w roku bieżącym i wówczas KGW wznowi działalność.

W kwietniu 2006 roku powrócono do dawnej tradycji – **sadzenia drzewek** we wsi. Zanikła ona ponad 25 lat temu. Teraz mieszkańcy, w trosce o estetykę wsi, postanowili wrócić do tego zwyczaju.

W 1980 roku wieś zajęła I miejsce w **konkursie „Wzorowa Wieś”**. Położono wówczas chodniki, które dziś wymagają remontu. Odnowiono posesję, ukwiecono je. Uporządkowano wieś. Dziś mieszkańcy z sentymentem wspominają tamten okres i chcieliby to powtórzyć, by ich wieś była tak piękna jak wówczas.

Regularnie we wsi odbywają się **imprezy plenerowe i zamknięte**, np. bale karnawałowe, dzień dziecka, dzień ojca, pikniki rodzinne. Do tego celu wykorzystywane jest wiejskie boisko sportowe utworzone tu w latach 80-tych w czynie społecznym w ramach akcji „Boisko w każdej wsi”. Obecnie wymaga ono modernizacji, ponieważ nie spełnia warunków bezpieczeństwa.

Mieszkańcy Targowiska są dumni ze swoich mieszkańców. Do **wybitnych osobowości** wywodzących się z tej wsi należą prof. Jan Falkowski oraz Kazimierz Sendobry. Prof. Falkowski jest profesorem zwyczajnym Nauk o Ziemi. Pracuje na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika. Opublikował ponad 150 rozpraw i artykułów naukowych oraz 7 książek. Z kolei Kazimierz Sendobry jest polarnikiem, podróżnikiem i geografem. Wykłada na Uniwersytecie Śląskim i odbył dwie wyprawy na Spitzbergen.

2.6. AKTYWIZACJA ŚRODOWISKA DZIECIĘCO-MŁODZIEŻOWEGO

Na terenie Sołectwa Targowisko mieszka ponad 100 dzieci w wieku 7-18 lat. W samym Targowisku Dolnym aż 69. Niestety dzieci i młodzieży dużej mierze muszą same organizować sobie czas wolny. Jediną zorganizowaną formą zajęć dla tej grupy są młodzieżowe drużyny pożarnicze działające przy OSP, zrzeszające łącznie ok. 20 osób oraz amatorska drużyna piłkarska – 27-osobowa w wieku 15-30 lat. Dla najmłodszych nie ma żadnych atrakcji.

W czasie roku szkolnego młodzi mieszkańcy Targowiska biorą aktywny udział w konkursach organizowanych przez szkołę i Gminę. Są to głównie zawody sportowe – głównie tenis stołowy, konkursy wiedzy, np. w konkursie wiedzy przeciwpożarniczej

dziewczęta z Targowiska zajmują pierwsze miejsca.

Młodzież na Pikniku Strażackim

Młodzież grająca na boisku

W czasie wakacji młodzież i dzieci najczęściej pracują w gospodarstwach rolnych swoich rodziców. Mogą także bawić się na placu, które służy jako boisko. Nie ma tu jeziora, a rzeka jest, ale bardzo zanieczyszczona i nie można się w niej kąpać. Na terenie wsi nie ma domu kultury. Nie ma także szkoły, która może dzieciom organizować wypoczynek letni i zimowy. Rodziców nie stać na to, by wysłać swoje pociechy na kolonie, czy obozy letnie. Dlatego jeżeli już wyjeżdżają, to do mieszkającej w okolicy rodziny.

Obserwując te problemy Rada Sołecka postanowiła spróbować ubiegać się o dotację Fundacji Wspomagania Wsi w Programie „Pozyteczne Wakacje 2006”. Otrzymała 3.000 zł, które przeznaczy na realizację projektu pt. „Wakacje z historią i przyrodą Ziemi Lubawskiej”. W kosztach projektu będzie także partycypować Gmina Lubawa, która udostępni własny środek transportu na przewozy dzieci na wycieczki. W ramach projektu przeprowadzone zostaną działania zawarte w poniższej tabeli.

Tabela nr 3 PROGRAM WAKACJI 2006 DLA DZIECI I MŁODZIEŻY Z SOŁECTWA TARGOWISKO W RAMACH PROJEKTU „WAKACJE Z PRZYRODĄ I HISTORIĄ ZIEMI LUBAWSKIEJ” WSPÓŁFINANSOWANEGO ZE ŚRODKÓW FUNDACJI WSPOMAGANIA WSI I GMINY LUBAWA

Termin	Działanie	Miejsce	Wykonawcy
lipiec 2006 I tydz.	SPOTKANIE ORGANIZACYJNE REALIZATORÓW PROJEKTU – podział obowiązków, ustalenie konkretnych dat, zarezerwowanie miejsc wycieczek itp.	Targowisko Dolne	Rada Sołecka
lipiec - sierpień	KAMPANIA INFORMACYJNO-PROMOCYJNA – wywieszenie plakatów informacyjnych w Sołectwie, zaproszenia do udziału w planowanych działaniach, notatki prasowe z wyjazdów i warsztatów do lokalnej prasy, spotkania z rodzicami w celu zapewnienia o bezpieczeństwie udziału ich dzieci oraz uzyskania zgody, informacje o projekcie na stronie Urzędu Gminy Lubawa (www.gminalubawa.pl)	Gmina Lubawa	Rada Sołecka
lipiec 2006	PIESZA WĘDRÓWKA PO OKOLICY – znajdowanie miejsc historycznych, poszukiwanie legend, poszukiwanie ciekawych miejsc przyrodniczych, fotografowanie	Okolice Targowiska	Rada Sołecka
lipiec 2006	RAJD PIESZY DO MIEJSCA PAMIĘCI W OKOLICZNYM	Las Borek	Rada Sołecka

	LESIE – do miejsca spoczynku pomordowanych mieszkańców okolic w czasie II W.Ś., prace pielęgnacyjne, złożenie kwiatów, fotografowanie	k/wsi Targowisko Dolne	
lipiec 2006	WARSZTATY PODSUMOWUJĄCE WĘDRÓWKĘ I RAJD – rysowanie, malowanie odwiedzonych miejsc, odczyt legend, opisanie wykonanych zdjęć	Targowisko Dolne	Rada Sołecka
lipiec 2006	PIECZENIE CHLEBA I POZNANIE TRADYCJI DAWNEJ KUCHNI – pod kierunkiem najstarszych gospodyń Sołectwa, dzieci i młodzież nauczą się dawnej sztuki opieczenia chleba i przygotowania specjałów dawnej kuchni	Targowisko Dolne	KGW*
lipiec 2006	ZBIERANIE „STAROCI” – poznanie dawnych zwyczajów wiejskich poprzez zebranie starych narzędzi, sprzętów rolnych i gospodarstwa domowego	Targowisko Dolne, Targowisko Górne	Rada Sołecka, KGW*, OSP**
Sierpień 2006	WYSTAWA „STAROCI”	Targowisko Dolne	Rada Sołecka, KGW*, OSP**
Sierpień 2006	WYCIECZKA DYDAKTYCZNA DO REZERWATU GÓR DYLEWSKICH – poznanie legendy o jez. Francuskim, zwiedzenie Rezerwatu	Wysoka Wieś	Rada Sołecka
Sierpień 2006	WARSZTATY PODSUMOWUJĄCE – rysowanie, malowanie odwiedzonych miejsc, odczyt legend	Targowisko Dolne	Rada Sołecka
Sierpień 2006	RAJD PIESZY ŚCIEŻKĄ DYDAKTYCZNĄ W NADLEŚNICTWIE KAMIONKA – zapoznanie się z roślinami, zwierzyną i ptactwem charakterystycznymi dla tych okolic	Jerzwałd	Rada Sołecka
Sierpień 2006	WARSZTATY ROBÓTEK RĘCZNYCH – hafty, krosna, przędzenie wełny. Warsztaty odbędą się w przystosowanej dla potrzeb dzieci sali w Lubawie.	Lubawa – sala do terapii zajęciowej	KGW*
Sierpień 2006	WYCIECZKA NA ZAMEK KRZYŻACKI W OSTRÓDZIE – historia pobytu Napoleona na Warmii i Mazurach, historia pobytu Krzyżaków i Bitwy pod Grunwaldem	Ostróda	Rada Sołecka
Sierpień 2006	WIZYTA W GOSPODARSTWIE AGROTURYSTYCZNYM PROWADZĄCYM SCHRONISKO DLA LEŚNEJ ZWIERZINY – obejrzenie z bliska dzikiej zwierzyny leśnej, w tym także rzadkich gatunków	Napromek	Rada Sołecka
Sierpień 2006	SPOTKANIE ZE SZTUKĄ – malarstwo na szkle i korzenioplastyka	Targowisko Dolne	Rada Sołecka
Sierpień 2006	PRZYGOTOWANIE WYSTAWY PRAC WYKONANYCH W CZASIE PROJEKTU	Targowisko Dolne	Rada Sołecka, KGW*, OSP**
Sierpień 2006	PIKNIK POD HASŁEM „HISTORIA I PRZYRODA ZIEMII LUBAWSKIEJ” – zaprezentowanie dokonań dzieci i młodzieży w czasie realizacji projektu	Targowisko Dolne	Rada Sołecka, KGW*, OSP**

Źródło: Wniosek o dotację

Autorzy projektu mają nadzieję na to, że będzie to początek samodzielnego pozyskiwania funduszy na realizację pomysłów mieszkańców wsi. Przede wszystkim jednak chodzi o to, by zaktywizować dzieci i młodzież oraz zapewnić im bezpieczne, ciekawe i kształcące wakacje.

2.7. STAN OTOCZENIA ŚRODOWISKA NATURALNEGO

W samej wsi Targowisko nie ma chronionych prawem obszarów przyrody. Przepływa tu rzeka Elszka, która stanowi dorzecze rzeki Drwęcy i tym samym na końcowym odcinku znajduje się na terenie Rezerwatu „Rzeka Drwęca”. Rezerwat ten został utworzony w celu ochrony środowiska wodnego i ryb w nim bytujących, a w szczególności w celu ochrony środowiska pstrąga, łososia, troci i certy.

Rzeka Elszka jest bardzo zanieczyszczona – posiada wody pozaklasowe. Jest to efekt dzikich wysypisk śmieci w jej pobliżu, nielegalnego zrzutu ścieków oraz przesiąkania do gleby nieczystości komunalnych oraz gospodarczych. Od kilku lat stan wody nieco się poprawia, jednak sytuacja wciąż jest zła. W rzece nie można się kąpać.

Widok ze Wzgórz Dylewskich³

Rzeka Elszka w Targowisku Dolnym

Na wschód od Targowiska, przy granicach Gminy Lubawa na Garbie Lubawskim znajduje się Park Krajobrazowy Wzgórz Dylewskich. Jest to obszar najwyższej rangi w sieci ekologicznej ECONET-POLSKA – jako biocentrum zachodnio-mazurskiego obszaru węzłowego o znaczeniu międzynarodowym. Osobliwa rzeźba tego terenu wyróżnia się w skali całej północnej części Polski. Znajduje się tu najwyższe na całym Pojezierzu Mazurskim wzniesienie – Góra Dylewska (312 m.n.p.m.). 24 gatunki flory występującej w parku objęte są ścisłą ochroną.

W pobliżu Targowiska nie ma większych skupisk leśnych. Ogólnie cała Gmina charakteryzuje się niskim poziomem zalesienia – tylko 3,8% powierzchni. Jest to efekt dawnego wylesiania na rzecz powiększania areału gruntów ornych.

2.8. POZIOM ROLNICTWA

Gmina Lubawa ma charakter rolniczy. W strukturze użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych dominują użytki rolne – 90,6%, podczas gdy w średnia w Województwie Warmińsko-Mazurskim wnosi ok. 54%. To znacznie wyższa wartość od przeciętnej w województwie. Lasy i grunty leśne zajmują 3,8%, łąki i pastwiska zajmują 9,9 % ogólnego obszaru Gminy, a pozostałe grunty i nieużytki stanowią 8,8%.

³ Źródło: www.gminaostroda.pl

Targowisko Dolne to wieś, w której rolnictwo również odgrywa bardzo ważną rolę. Na 70 domów, aż 62 to gospodarstwa rolne. Tutejsi rolnicy zajmują się głównie hodowlą trzody chlewnej. Ponadto uprawiają zboże i rzepak. Są również dwie fermy drobiu. Tabela nr 4 obrazuje poziom rolnictwa w Sołectwie Targowisko.

Tabela nr 4 CHARAKTERYSTYKA ROLNICTWA W SOŁECTWIE TARGOWISKO⁴

Liczba gospodarstw rolnych	78
Ogólna powierzchnia użytków rolnych	1.110,08 ha
Przeciętna wielkość gospodarstwa rolnego	14,23 ha
Średni dochód gospodarstwa rolnego za rok 2007	2.220 zł z 1 ha przeliczeniowego

Źródło: dane Urzędu Gminy Lubawa

Szacuje się, że w Targowisku Dolnym pogłowie trzody chlewnej wynosi 20 tysięcy sztuk rocznie. Większość sprzedawana jest do Spółdzielni Lub-Tucz. Gospodarstwa w Targowisku są w pełni zmechanizowane, dobrze wyposażone, a urządzenia rolnicze są nowe.

Uprawa ziemniaka

Żniwa w Targowisku Dolnym

Rolnicy w pełni wykorzystują nowe możliwości jakie stwarza członkostwo Polski w Unii Europejskiej i otrzymuje dopłaty bezpośrednie do produkcji rolnej.

2.9. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Na terenie Targowiska Dolnego znajdują się:

- » jeden sklep spożywczo-przemysłowy

oraz na obrzeżach wsi przy drodze nr 15 jako kompleks usługowo-handlowy:

- » jeden sklep motoryzacyjny

⁴ Dane dotyczą wsi Targowisko Dolne i Targowisko Górne

- » Restauracja Copernicus
- » bar uniwersalny
- » stacja paliw

Jak wspomniano wcześniej, główną funkcją Targowiska Dolnego jest funkcja rolnicza. Nie ma tu zatem rozwiniętej przedsiębiorczości.

2.10. KULTYWOWANIE TRADYCJI

Główną tradycją pielęgnowaną przez mieszkańców wsi są obchody Święta Strażaka – co roku w maju. Zostały one opisane w punkcie 2.5. – Poziom organizacji mieszkańców i ich osiągnięcia.

Ponadto społeczność wiejska powróciła do starego zwyczaju sadzenia drzewek na wiosnę. Tradycja ta wygasła ok. 25 lat temu. W kwietniu 2006 r. została wznowiona, a mieszkańcy zamierzają ją kontynuować.

*Stara stodoła – w przyszłości „muzeum”
i pracownię rękodzieła*

*Dawny pałac i szkoła.
Obecnie mieszkania komunalne.*

W lipcu i sierpniu 2006 r. Rada Sołecka zrealizowała projekt pn. „Wakacje z historią i przyrodą Ziemi Lubawskiej”. Były to zajęcia warsztatowe oraz wycieczki krajoznawcze dla ok. 60 dzieci i młodzieży z sołectwa. Dzięki temu przedsięwzięciu:

- » w Targowisku Dolnym powstała wystawa fotografii oraz rysunków i obrazów odwiedzonych miejsc wraz z opisami i legendami
- » powstała wystawa haftów, rzeźb z korzeni oraz innych prac wykonanych przez uczestników
- » powstała wystawa „staroci”
- » zebrane gadżety, opisy, legendy, fotografie będą mogły zostać wypożyczone szkole, by inne dzieci poznały historię i przyrodę Ziemi Lubawskiej
- » uczestnicy poznali stare wiejskie zwyczaje, np. nauczą się piec chleb

Na terenie wsi nie ma zabytków, starych cmentarzy, kapliczek itp. Jest jedynie dawny pałac, w którym, do roku 2004 była szkoła, a obecnie mieszczą się w nim mieszkania

komunalne. Za stan techniczny budynku odpowiedzialna jest Gmina.

W przyszłości społeczność Targowiska zamierza zaadaptować starą stodołę w centrum wsi na potrzeby działalności wiejskiego centrum kultury. Będą tu wyeksponowane trofea zdobyte przez OSP. Będą również pracownie rzemiosła i rękodzielnictwa. Mieszkańcy chcą tu zrobić „muzeum” wiejskie.

2.11. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

OCHRONA ZDROWIA

W Targowisku Dolnym nie ma przychodni ani apteki. Opiekę zdrowotną zapewnia mieszkańcom Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej – Gminny Ośrodek Zdrowia w Rożentalu. Natomiast apteki mieszczą się w Lubawie na ulicy Rynek oraz dwie na ulicy Rzepnikowskiego. Najbliższy szpital znajduje się w Iławie, Nowym Mieście Lubawskim oraz w Ostródzie.

OPIEKA SPOŁECZNA

Sferę społeczną w Targowisku zabezpiecza Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Lubawa z siedzibą w Fijewie (obrzeża Lubawy).

BIBLIOTEKA

Na terenie Gminy działa Gminna Biblioteka Publiczna Lubawa z siedzibą w Rożentalu. Jest to samorządowa instytucja kultury. W Targowisku nie ma biblioteki, lecz mieszkańcy mogą także korzystać z zasobów Biblioteki Miejskiej im. Teofila Ruczyńskiego w Lubawie.

POCZTA

Na terenie Gminy są dwa Oddziały Pocztowe w Łążynie i Rożentalu oraz Agencja Poczta w Złotowie. Urzędy pocztowe znajdują się również w mieście Lubawa.

KINO

Kino „Pokój” mieści się w mieście Lubawa.

2.12. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Pod względem bezpieczeństwa przeciwpożarowego Gmina Lubawa jest wyjątkowa, bowiem na jej terenie funkcjonuje aż 18 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej – także w Targowisku Dolnym od roku 1915. Inne OSP znajdują się w miejscowościach: Tuszewo, Byszałd, Złotowo, Rumienica, Rożental, Rakowice, Łążyn, Lubstynek, Kazanice, Omule, Prątnica, Gutowo, Szczepankowo, Grabowo, Pomierki, Targowisko, Wałdyki, Zielkowo.

Na terenie Gminy nie ma Posterunku Policji.

2.13. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

DROGI

Przez teren wsi Targowisko Dolne przebiegają następujące drogi:

- » droga krajowa nr 15 relacji Inowrocław – Toruń – Lubawa – Ostróda - Olsztyn
- » droga wojewódzka nr 26244 relacji Lubawa – Targowisko Dolne – Rakowice
- » droga powiatowa nr 1272 N
- » droga gminna nr 14700 7 N

W Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Lubawa planuje się remont nawierzchni dróg w Targowisku w roku 2012.

KANALIZACJA

W Targowisku Dolnym nie ma sieci kanalizacyjnej. Jej wykonanie planuje się na przyszły okres programowania, tj. lata 2007-2013 jako III etap całego przedsięwzięcia. Obecnie mieszkańcy mają zbiorniki bezodpływowe, tzw. szamba. Nieczystości są wywożone przez Zakład Oczyszczania w Lubawie.

WODOCIĄG

W Targowisku Dolnym znajduje się gminne ujęcie wody pitnej – wodociąg grupowy obsługujący Targowisko Dolne i Górne, Białą Górę, Ludwichowo, Łążek, Osowiec, Rakowice, Rodzone, Sampławę. Targowisko zostało zwodociągowane w 1972 roku.

GOSPODARKA GAZOWA

Na terenie Gminy Lubawa, zatem także w Targowisku Dolnym, nie ma sieci gazowniczej. Gospodarstwa domowe korzystają z gazu butlowego.

ENERGIA ELEKTRYCZNA

Sieć energetyczna SN 15 kV zasilająca stacje transformatorowo-rozdzielcze na obszarze Gminy Lubawa jest wyprowadzona z Głównego Punktu Zasilania w Lubawie, który jest zasilany energią elektryczną z odgałęzienia linii 110 kV Ostróda – Iława. Sieć ta na obecnym etapie zaspakaja dostatecznie potrzeby odbiorców. Sołectwo Targowisko zostało zelektryfikowane w 1964 roku.

TELEFON / INTERNET

W latach 90-tych powstał w Targowisku **Spółeczny Komitet Telefonizacji Wsi**. Z własnej inicjatywy mieszkańcy postanowili założyć telefony w swoich domach. Uzgodniono z Telekomunikacją, że wykonanie niezbędnej infrastruktury i materiały sfinansują mieszkańcy, po czym odliczą te koszty od swoich rachunków telefonicznych. Dzięki temu Targowisko było jedną z pierwszych stelefonizowanych wsi w Gminie.

Dotychczas jednak nie ma możliwości podłączenia do szerokopasmowego Internetu. Mieszkańcy Targowiska korzystają z modemów. Kilka rodzin posiada łącze radiowe.

GOSPODARKA CIEPLNA

Mieszkańcy Targowiska ogrzewają swoje posiadłości przy pomocy węgla, drewna

i trocin.

GOSPODARKA ODPADMI

W Targowisku stosuje się selektywną zbiórkę odpadów. Na terenie wsi stoją pojemniki na szkło i plastik. Są trzy stanowiska, ale zdaniem mieszkańców powinny być jeszcze dwa.

*Jedno z trzech stanowisk
do selektywnej zbiórki odpadów*

Odpady te są wywożone przez Lubawską Spółkę Komunalną na podstawie indywidualnych umów z mieszkańcami.

Tabela nr 5 ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> » duża aktywność społeczna mieszkańców » mieszkańcy wsi bardzo dobrze się znają » duża liczba dzieci i młodzieży » korzystne walory krajobrazowe i przyrodnicze » bogata historia » czyste, niezniszczone środowisko naturalne » tereny do zagospodarowania na cele rolnicze, przetwórstwa spożywczego, kulturalne i turystyczne, mieszkalne (działki rolnicze do przekształceń), » korzystne warunki glebowo-klimatyczne do produkcji żywności ekologicznej » rolnictwo na wysokim poziomie » obecność jednostki OSP » wieś zwodociągowana, zelektryfikowana oraz stelefonizowana » brak przemysłu ciężkiego zanieczyszczającego wieś i okolice » bardzo dobra lokalizacja komunikacyjna (droga krajowa nr 15) » niewielka odległość od ważnych miast (Lubawa, Iława) » zadbane, czyste posesje 	<ul style="list-style-type: none"> » brak infrastruktury kulturalnej i rekreacyjnej » przestarzała infrastruktura sportowa hamująca aktywność mieszkańców wsi » bardzo zły stan techniczny świetlicy wiejskiej, przez co nie jest ona wykorzystywana » brak wyposażenia świetlicy » brak placu zabaw dla dzieci » brak kanalizacji » wieś nie jest atrakcyjna dla turystów » brak usług turystycznych i noclegowych we wsi » brak plaży i jezior » brak miejsc pracy poza rolnictwem » niechęć mieszkańców do przekwalifikowania się z rolnictwa na inny zawód » brak szkoły, policji, ośrodka zdrowia » część budynków wymaga gruntownego remontu (azbestowe pokrycia dachowe) » zły stan chodników i zbyt mało chodników we wsi » zły stan nawierzchni dróg » brak ograniczników prędkości – niebezpieczeństwo wypadków na drodze powiatowej przebiegającej przez wieś » brak typowej dla wsi imprezy lokalnej, wyróżniającej tę miejscowość na tle innych
SZANSE	ZAGROŻENIA

<ul style="list-style-type: none">» możliwości dofinansowania gospodarstw rolnych ze środków UE» promowanie i dofinansowanie tworzenia alternatywnych źródeł dochodów na wsi» możliwości dofinansowania rozbudowy infrastruktury technicznej, kulturalnej, sportowej, rekreacyjnej ze środków UE» wzrost zainteresowania wypoczynkiem na wsi» moda na mieszkanie na wsi» rosnące znaczenie czystego środowiska naturalnego i ekologii» polityka regionalna i narodowa sprzyjająca rozwojowi obszarów wiejskich	<ul style="list-style-type: none">» zanikanie tradycji» coraz mniejsza integracja społeczeństwa» „zaszufladkowanie” w rolnictwie» tendencje do wyludniania się wsi» masowe zjawisko ucieczki młodych ludzi do większych miast lub za granicę» zmienność przepisów prawnych i podatkowych związanych z rolnictwem» przywiązanie do tradycyjnych form gospodarowania» globalne zanieczyszczenia środowiska naturalnego» starzejące się społeczeństwo» trudna sytuacja materialna mieszkańców obszarów wiejskich w porównaniu z mieszkańcami miast
--	--

Rozdział IV WIZJA ROZWOJU WSI**Tabela nr 6 WIZJA ROZWOJU WSI**

Jakie ma pełnić funkcje?	MIESZKALNE, ROLNICZE NOWA FUNKCJA – TURYSTYCZNA
Kim mają być mieszkańcy?	OTWARCI, ŻYCZLIWI, TOLERANCYJNI BĘDĄ SIĘ WZAJEMNIE WSPIERAĆ I UZUPEŁNIAĆ
Jak zorganizowani będą mieszkańcy?	OSP, LZS, KGW – REAKTYWACJA, WIEJSKIE CENTRUM KULTURY – NOWE
Co będzie źródłem utrzymania?	WŁASNE GOSPODARSTWA ROLNE NOWE: ZAKŁADY PRZETWÓRSTWA SPOŻYWCZEGO, MECHANIKA, AGROTURYSTYKA
W jaki sposób rozwiązywane będą problemy?	ROZMOWY, „JEDEN GODZI DRUGIEGO”
Jak będzie wyglądać nasza wieś?	CZYSTA, ZADBANA, NOWOCZESNA, BEZ ETERNITU, BEZ BRZYDKIEGO ZAPACHU, ODNOWIONE DROGI I CHODNIKI, SKANALIZOWANA
Jaki będzie stan otoczenia i środowiska?	DUŻO ZIELENI, DRZEW, KWIATÓW, CZYSTA WODA W RZECE
Jak będą wyglądać mieszkania i obejścia?	W OBEJŚCIACH DUŻO ZIELENI, CZYSTE, PARKI MASZYNOWE ODDZIELONE OD OGRODÓW, SUCHE MIESZKANIA, WYPOSAŻONE W PODSTAWOWY SPRZĘT, POKOJE DLA WSZYSTKICH DOMOWNIKÓW
Jakie będzie rolnictwo?	ZMECHANIZOWANE, EKOLOGICZNE, WYSTARCZAJĄCO DOCHODOWE ZAPEWNIAJĄCE GODNE ŻYCIE
Jak wyglądać będzie sieć komunikacyjna?	DROGI W DOBRYM STANIE, CHODNIKI DLA PIESZYCH, KOMUNIKACJA PODMIEJSKA
Z jakich propozycji będzie mogła skorzystać młodzież i dzieci?	SZKOŁA, WIEJSKIE CENTRUM KULTURY, DOSTĘP DO INTERNETU, PLAC ZABAW, BOISKO SPORTOWE, ZORGANIZOWANE BEZPIECZNE WAKACJE – POZA GOSPODARSTWEM
Czym będzie wyróżniać się nasza wieś?	ZINTEGROWANIEM, SOLIDARNOŚCIĄ, CZYSTOŚCIĄ, PIONIERSKIMI INICJATYWAMI, CHARAKTERYSTYCZNĄ I TYPOWĄ DLA WSI IMPREZĄ

Rozdział V ZESTAWIENIE PRIORYTETÓW, CELÓW, ZADAŃ

Wykres nr 1 ZESTAWIENIE PRIORYTETÓW, CELÓW, ZADAŃ

PRIORYTET I BUDOWA KOMPLEKSU KULTURALNO- REKREACYJNEGO	PRIORYTET II SZKOLENIA	PRIORYTET III INFRASTRUKTURA TECHNICZNA
CELE	CELE	CELE
1) Zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych 2) Podniesienie standardu życia i pracy na wsi 3) Rozwój tożsamości społeczności wiejskiej i zachowania dziedzictwa kulturowego 4) Odnawianie i promowanie dawnych tradycji i zwyczajów 5) Integracja społeczności wiejskiej oraz gminnej 6) Zwiększenie aktywności ruchowej 7) Poprawa atrakcyjności zamieszkania, szczególnie dla dzieci i młodzieży 8) Poprawa atrakcyjności turystycznej	1) Poszerzanie funkcji wsi 2) Zwiększenie dochodów mieszkańców 3) Poprawa mobilności zawodowej 4) Zwiększenie elastyczności zawodowej 5) Integracja społeczna 6) Kultywowanie tradycji 7) Wzmacnianie więzi społecznych	1) Poszerzanie funkcji wsi 2) Poprawa bezpieczeństwa ruchu, głównie pieszych 3) Wzrost atrakcyjności mieszkaniowej, inwestycyjnej, turystycznej wsi 4) Poprawa stanu środowiska naturalnego
ZADANIA	ZADANIA	ZADANIA
1.1. Adaptacja budynku gospodarczego na potrzeby „Izby tradycji”	2.1. Szkolenia przekwalifikujące dla rolników	3.1. Budowa sieci kanalizacyjnej
1.2. Budowa boiska do siatkówki	2.2. Organizacja imprez i festynów	3.2. Remont nawierzchni dróg wraz z zmontowaniem ograniczników prędkości
1.3. Budowa placu zabaw		3.3. Remont chodników oraz budowa nowych
1.4. Modernizacja boiska do piłki nożnej		3.4. Podłączenie do szerokopasmowego Internetu
1.5. Budowa skateparku		3.5. Budowa remizy OSP oraz zakup wozu strażackiego
1.6. Budowa lodowiska		
1.7. Remont świetlicy		
1.8. Wyposażenie świetlicy		
1.9. Budowa amfiteatru		
1.10. Budowa parkingu przy amfiteatrze		

Opis przedsięwzięć w ramach poszczególnych priorytetów przedstawiają załączniki, tj. Załącznik nr 1 – Priorytet I, Załącznik nr 2 – Priorytet II, Załącznik nr 3 – Priorytet 3.

Rozdział VI HARMONOGRAM I KOSZTORYS WDRAŻANIA PLANU**Tabela nr 7 HARMONOGRAM I KOSZTORYS WDRAŻANIA PLANU**

	ZADANIE	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Źródła finansowania
PRIORYTET I BUDOWA KOMPLEKSU KULTURALNO-REKREACYJNEGO										
1.1.	Adaptacja budynku gospodarczego na potrzeby „Izby tradycji”				24 400					fundusze strukturalne 2007-2013 + środki własne Gminy
1.2.	Budowa boiska do siatkówki				25 010					fundusze strukturalne 2007-2013 + środki własne Gminy
1.3.	Budowa placu zabaw				18 910					fundusze strukturalne 2007-2013 + środki własne Gminy
1.4.	Modernizacja boiska do piłki nożnej				19 398					fundusze strukturalne 2007-2013 + środki własne Gminy
1.5.	Budowa skate-parku					134 200				fundusze strukturalne 2007-2013 + środki własne Gminy
1.6.	Budowa lodowiska					14 030				fundusze strukturalne 2007-2013 + środki własne Gminy
1.7.	Remont świetlicy		63 294							PROW 2007-2013 Odnowa i rozwój wsi + środki własne
1.8.	Wyposażenie świetlicy		11 531							PROW 2007-2013 Odnowa i rozwój wsi + środki własne
1.9.	Budowa amfiteatru			549 000						fundusze strukturalne 2007-2013 + środki własne Gminy
1.10.	Budowa parkingu przy amfiteatrze								18 000	fundusze strukturalne 2007-2013 + środki własne Gminy

PRIORYTET II SZKOLENIA I IMPREZY										
2.1.	Szkolenia przekwalifikowujące dla rolników	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	fundusze strukturalne 2007-2013 + środki własne Gminy
2.2.	Organizacja imprez i festynów	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	fundusze strukturalne 2007-2013 + środki własne Gminy
PRIORYTET III OCHRONA ŚRODOWISKA										
3.1.	Budowa sieci kanalizacyjnej					300 000				fundusze strukturalne 2007-2013 + środki własne Gminy
3.2.	Remont nawierzchni dróg wraz z zmontowaniem ograniczników prędkości							160 00	100 000	fundusze strukturalne 2007-2013 + środki własne Gminy
3.3.	Remont chodników oraz budowa nowych	120 000								fundusze strukturalne 2007-2013 + środki własne Gminy
3.4.	Podłączenie do szerokopasmowego Internetu					80 000				środki operatora sieci
3.5.	Budowa remizy OSP						250 000			Środki własne Gminy + OSP

Rozdział VII SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

Realizacja założeń Planu będzie monitorowana przez Radę Sołecką wsi, Sołtysa oraz Gminę. Będzie się to odbywać poprzez:

- » budżet Gminy na kolejne lata
- » sprawozdania z realizacji budżetu Gminy
- » strona internetowa Gminy Lubawa (www.gminalubawa.pl)
- » tablica informacyjna we wsi Targowisko Dolne
- » dokumentacja z odbioru robót poszczególnych inwestycji

Spółeczność wiejska będzie się komunikowała poprzez wspólne spotkania wiejskie. Narzędziem komunikacji w Targowisku jest również tradycja wywieszania ogłoszeń i informacji w strategicznych miejscach wsi, tj. sklepy, przystanki, drzewa.

Kontakt pomiędzy wsią a Gminą będzie zachowany poprzez Sołtysa oraz aktywnych mieszkańców Targowiska.

Plan rozwoju wsi Targowisko Dolne jest dokumentem, który powinien zmieniać się tak, jak zmienia się wieś. Jego założenia są elastyczne i powinny być dostosowywane do potrzeb społeczności oraz do aktualnych możliwości.

Plan rozwoju wsi Targowisko Dolne powstał przy współudziale mieszkańców tej miejscowości, Rady Sołeckiej oraz Gminy Lubawa. Wypracowane tu priorytety i zadania są dobrem wspólnym, a ich realizacja leży w interesie Stron.

SPIS TABEL, RYSUNKÓW, WYKRESÓW

Tabela nr 1	WYKAZ SOŁECTW I CZŁONKÓW RAD SOŁECKICH W GMINIE LUBAWA (KADENCJA 2002-2006)	– str. 6
Tabela nr 2	CHARAKTERYSTYKA MIESZKAŃCÓW SOŁECTWA TARGOWISKO	– str. 11
Tabela nr 3	PROGRAM WAKACJI 2006 DLA DZIECI I MŁODZIEŻY Z SOŁECTWA TARGOWISKO W RAMACH PROJEKTU „WAKACJE Z PRZYRODĄ I HISTORIĄ ZIEMI LUBAWSKIEJ” WSPÓŁFINANSOWANEGO ZE ŚRODKÓW FUNDACJI WSPOMAGANIA WSI I GMINY LUBAWA	– str. 15
Tabela nr 4	CHARAKTERYSTYKA ROLNICTWA W SOŁECTWIE TARGOWISKO ⁵	– str. 18
Tabela nr 5	ANALIZA SWOT	– str. 23
Tabela nr 6	WIZJA ROZWOJU WSI	– str. 25
Tabela nr 7	HARMONOGRAM I KOSZTORYS WDRAŻANIA PLANU	– str. 27
Rysunek nr 1	LOKALIZACJA WSI TARGOWISKO DOLNE	– str. 9
Wykres nr 1	ZESTAWIENIE PRIORYTETÓW, CELÓW, ZADAŃ	– str. 26

⁵ Dane dotyczą wsi Targowisko Dolne i Targowisko Górne

SPIS SKRÓTÓW

dn.	– dzień
Dz.U.	– Dziennik Ustaw
ha	– hektar
km	– kilometr
m	– metr
m.in.	– między innymi
np.	– na przykład
nr	– numer
PLN	– polskie złote
poz.	– pozycja
PRL	– Plan Rozwoju Lokalnego
r.	– rok
SPO ROL	– Sektorowy Program Operacyjny Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich
SPO ROL 2.3	– Sektorowy Program Operacyjny Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich, Działanie 2.3. – Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego
SWOT	– analiza słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń (strengths, weaknesses, opportunities, threats)
Wyd.	– wydawnictwo
zł	– polskie złote

Z A Ł A C Z N I K I

- Z A Ł A C Z N I K NR 1 – Opis przedsięwzięcia
Priorytet I
Budowa kompleksu kulturalno-rekreacyjnego – str. 33
- Z A Ł A C Z N I K NR 2 – Opis przedsięwzięcia
Priorytet II
Szkolenia i imprezy – str. 36
- Z A Ł A C Z N I K NR 3 – Opis przedsięwzięcia
Priorytet III
Infrastruktura turystyczna – str. 37

OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA

PRIORYTET I

Budowa kompleksu kulturalno-rekreacyjnego

Uzasadnienie

Społeczność Targowiska to ludzie aktywni, odważni, chętni do współpracy. Mają wiele pomysłów i sukcesywnie dążą do ich realizacji. Nie boją się nowych rozwiązań. Korzystają z nadarzających się możliwości. Targowisko Dolne to „pionierska” wieś, która bierze sprawy w swoje ręce. W lipcu i sierpniu 2006 r. zrealizowany został tu projekt dla 60 dzieci i młodzieży „Wakacje z historią i przyrodą Ziemi Lubawskiej”. Na ten cel Sołectwo Targowisko, przy współudziale Ochotniczej Straży Pożarnej i aktywnych mieszkańców wsi, pozyskało dotację 3.000 zł od Fundacji Wspomagania Wsi w ramach Programu „Pożyteczne wakacje 2006”. W kosztach projektu partycypuje również Gmina Lubawa, która finansuje przejazdy uczestników na rozliczne wycieczki. To pierwsza tego typu samodzielna inicjatywa w Gminie Lubawa. Sołectwo oczekuje już na rozstrzygnięcie kolejnego konkursu grantowego „Aktywna Wieś Warmii i Mazur”. Projekt dotyczy organizacji plenerowej imprezy wiejskiej.

Społeczność Targowiska od dawna ma sprecyzowane cele i kierunki rozwoju swojej wsi. Obecnie najbardziej priorytetowym przedsięwzięciem jest utworzenie kompleksu kulturalno-rekreacyjnego, który pozwoli społeczności rozwijać i pogłębiać zainteresowania, troszczyć się o lokalne dziedzictwo kulturowe i tradycję, ale również pozwoli korzystać z infrastruktury rekreacyjnej i sportowej. Jest to szczególnie ważne dla dzieci i młodzieży, która mieszkając na wsi ma ograniczony dostęp do tego typu urządzeń. Przesłanką realizacji zamierzenia jest fakt, że w Targowisku nie ma szkoły ani ośrodka kultury. Mieszkańcy sami muszą organizować sobie czas wolny, a dzieci i młodzież, poza szkołą, najczęściej pracują z rodzicami w gospodarstwach rolnych.

Cele

- Zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych
- Podniesienie standardu życia i pracy na wsi
- Rozwój tożsamości społeczności wiejskiej i zachowania dziedzictwa kulturowego
- Odnawianie i promowanie dawnych tradycji i zwyczajów
- Integracja społeczności wiejskiej oraz gminnej
- Zwiększenie aktywności ruchowej
- Poprawa atrakcyjności zamieszkania, szczególnie dla dzieci i młodzieży
- Poprawa atrakcyjności turystycznej

Zadania

1.1. Adaptacja budynku gospodarczego na potrzeby „Izby Tradycji”

W centrum wsi, nieopodal boiska do piłki nożnej, stoi niezagospodarowany obecnie budynek gospodarczy – była stodoła. Posiada ona typowy wiejski charakter – konstrukcja drewniana, z drewnianym obiciem ścian zewnętrznych, oraz pokryciem dachu z dachówki ceramicznej. W „Izbie Tradycji” gromadzone będą eksponaty zdobyte przez mieszkańców wsi. Będzie tu również stała wystawa „staroci” pochodzących z gospodarstw Targowiska i okolic. Będą to urządzenia domowego użytku oraz rolnicze. Zostaną one zebrane w ramach projektu „Wakacje z historią i przyrodą Ziemi Lubawskiej” – lipiec/sierpień 2006. W „Izbie” znajdować się będzie również wystawa fotografii z Targowiska i okolic. W budynku tym będą odbywały się spotkania wiejskie, spotkania kółek zainteresowań zwłaszcza dla dzieci i młodzieży. Swoją społeczną działalność rozwinie Koło Gospodyń Wiejskich oraz Ochotnicza Straż Pożarna, które dotychczas w znacznej mierze organizują życie społeczne wsi lecz nie mają lokalu, w którym mogłyby się spotykać, co znacznie ogranicza ich możliwości.

TERMIN REALIZACJI: rok 2012
KOSZT ZADANIA: 24.400 zł

1.2. Budowa boiska do siatkówki

Społeczność Targowiska jest aktywna ruchowo. Dzieci i młodzież uprawiają sport w szkole, lecz nie mają możliwości trenowania w swojej miejscowości. Po utworzeniu boiska do siatkówki – w miejscu, które trudno byłoby zaadoptować na inny cel, mieszkańcy będą mogli uprawiać sport, który cieszy się ogromną popularnością. Poprawią kondycję i sprawność fizyczną, a może w przyszłości powstanie nawet zorganizowana drużyna siatkarska.

TERMIN REALIZACJI: rok 2012
KOSZT ZADANIA: 25.010 zł

1.3. Budowa placu zabaw

Realizacja tego zadania ukierunkowana jest głównie na najmłodsze dzieci w Targowisku. To właśnie one są w najtrudniejszej sytuacji, bowiem dla nich nie ma żadnej rozrywki we wsi. Dzieci nie chodzą do przedszkola, ponieważ go tu nie ma. W związku z tym nie uczą się piosenek, wierszyków, nie mają takich zabawek, a ich możliwości rozwoju ruchowego ograniczają się do zabawy w berka, chowanego, zbijaka itp. Dzięki istnieniu placu zabaw, choć trochę wyrównują się szanse najmłodszych w dostępie do możliwości i atrakcji, jakie mają dzieci w miastach. Ponadto będą miały miejsce, gdzie zabawa będzie bezpieczna.

TERMIN REALIZACJI: rok 2012
KOSZT ZADANIA: 18.910 zł

1.4. Modernizacja boiska do piłki nożnej

Piłka nożna to obecnie jedyna zorganizowana forma aktywności sportowej mieszkańców Targowiska. To stare, nieremontowane boisko powstało w latach 80-tych i nie spełnia swoich funkcji. Piłka nożna jest w tej chwili tak popularna, że stanowi czasem jedyną rozrywkę na wsi. Ponadto w Targowisku Dolnym to boisko już istnieje i wystarczy je zmodernizować, by było bezpieczne i użytkowe.

TERMIN REALIZACJI: rok 2012
KOSZT ZADANIA: 19.398 zł

1.5. Budowa skate-parku

1.6. Budowa lodowiska

Te dwie inwestycje pozwolą pożytecznie zagospodarować teren przy rzece Elszka/Sandela. Jest to obecnie miejsce, w którym bawią się młodzi ludzie, jednak nie ma tu żadnych zabezpieczeń przed np. wpadnięciem do wody. Dlatego też ważne jest, by w tym tak lubianym miejscu stworzyć infrastrukturę odpowiadającą zainteresowaniom młodzieży i dzieci, będącą jednocześnie miejscem bezpiecznym i atrakcyjnym.

TERMIN REALIZACJI: rok 2013
KOSZT ZADANIA: 134.200 sakte-park + 14.030 lodowisko

1.7. Remont świetlicy

W Targowisku jest budynek, który pełni rolę świetlicy wiejskiej. Spotyka się tu Koło Gospodyń Wiejskich, OSP, mieszkańcy, dzieci i młodzież. Życie społeczne jest bardzo rozwinięte. Niestety od wielu lat świetlica nie spełnia swoich funkcji z powodu złego stanu technicznego budynku. W wyniku przeprowadzonego remontu świetlicy budynek będzie spełniał właściwie swoje funkcje. Ponadto będzie on spełniał obowiązujące obecnie normy bezpieczeństwa i higieny i stanie się ważnym ośrodkiem społeczno-kulturalnym.

TERMIN REALIZACJI: ROK 2010
KOSZT: 63 294 ZŁ

1.8. Wyposażenie świetlicy

Planuje się zakup wyposażenia do kuchni w postaci szafy chłodniczej, kuchni gazowej z piekarnikiem i patelni elektrycznej.

TERMIN REALIZACJI: ROK 2010
Koszt Zadania 11 531 Zł

1.9. Budowa amfiteatru

Amfiteatr to największa planowana inwestycja kulturalno-rekreacyjna w Targowisku. Planuje się wykonanie miejsc na ok. 400 osób. Dzięki tej infrastrukturze skorzysta nie tylko wieś, ale także cała Gmina. Będzie to bowiem jedyne miejsce na jej terenie, gdzie będzie można zorganizować większą imprezę plenerową, koncerty, konkursy, pokazy itp. Amfiteatr znajdzie się w miejscu, które naturalnie przystosowane jest do tego typu infrastruktury – skarpa. W pobliżu będzie parking, skate-park oraz lodowisko, które w całości utworzą wspólnie zaplecze rozrywkowe.

TERMIN REALIZACJI: rok 2011
KOSZT ZADANIA: 549.000 zł

1.10. Budowa parkingu przy amfiteatrze

Parking przewidziano na kilka samochodów. Nie będzie to duży plac, ponieważ taki nie jest potrzebny. Będzie on służył użytkownikom amfiteatru, skate-parku oraz lodowiska.

TERMIN REALIZACJI: rok 2016
KOSZT ZADANIA: 18.000 zł

Adresaci

- społeczność Targowiska – ok. 379 osób
- dzieci i młodzież
- społeczność Gminy Lubawa
- turyści
- goście i osoby przejezdne
- szkoły
- sportowcy

Efekty / rezultaty

- powstanie „Izba Tradycji” ze stałą wystawą „staroci” i fotografii regionu
- poprawi się bezpieczeństwo na dotychczasowych obiektach sportowych
- zwiększy się dostęp społeczności wiejskiej do infrastruktury sportowej
- możliwości bezpiecznego i pożytecznego spędzania wolnego czasu
- wzrost atrakcyjności wsi
- znaczna poprawa integracji mieszkańców
- wzrost zaangażowania mieszkańców w życie społeczne
- wykorzystanie naturalnego potencjału terenu
- kultywowanie tradycji i starych zwyczajów

Założenia do projektów

- przygotowanie niezbędnej dokumentacji projektowej, pozwoleń, analiz
- regulamin użytkowania powstałych i zmodernizowanych obiektów
- zastosowanie urządzeń posiadających atesty w zakresie bezpieczeństwa
- uwrażliwienie użytkowników na poszanowanie powstałych dóbr i zachowanie czystości
- użytkowanie w sposób prawidłowy, zapewniający długotrwałą użyteczność powstałych dóbr
- wykorzystanie technologii i materiałów przyjaznych środowisku
- zaangażowanie do działań wszystkich mieszkańców wsi
- promowanie wizerunku wsi w Gminie i Powiecie

Źródła finansowania

- Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej – Sekcja Orientacji w ramach SPO-ROL 2.3

- Fundusze strukturalne na lata 2007-2013
- Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweski Mechanizm Finansowy
- środki krajowe
- środki własne Gminy Lubawa

ZAŁĄCZNIK NR 2

OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA

PRIORYTET II Szkolenia i imprezy

Uzasadnienie

Gmina Lubawa, a zatem również wieś Targowisko, jest zagrożona bezrobociem strukturalnym. We wsi większość mieszkańców zajmuje się rolnictwem. Ta tradycja przechodzi z pokolenia na pokolenie powodując, że młodym ludziom trudno jest zdecydować się na inny sposób zarabiania. Obecna sytuacja na rynku rolnym daje największe możliwości rolnikom prowadzącym duże gospodarstwa, na dużych arealach. Dlatego też, pomimo zachowania poziomu produkcji rolnej, liczba osób pracujących w rolnictwie będzie się zmniejszać. Spowoduje to wzrost bezrobocia mieszkańców wsi.

Widząc te zagrożenia mieszkańcy Targowiska uważają, że ważne jest doksztalcanie się w innych, pozarolniczych kierunkach. Szkolenia podnoszą kwalifikacje zawodowe i dają uczestnikom większe możliwości na rynku pracy. Mogą także ułatwić podjęcie decyzji o otwarciu własnej firmy.

Cele

- Poszerzanie funkcji wsi
- Zwiększenie dochodów mieszkańców
- Poprawa mobilności zawodowej
- Zwiększenie elastyczności zawodowej

Zadania

2.1. Szkolenia przekwalifikowujące dla rolników

Rodzaje szkoleń powinny być zawsze dostosowane do potrzeb danej grupy, np. z punktu widzenia lokalnego rynku pracy i zapotrzebowania na pracowników, wykształcenia, osobistych predyspozycji itp. Szkolenia powinny nauczyć nowego zawodu w takim stopniu, by uczestnik stał się pełnoprawnym kandydatem do pracy na otwartym rynku.

Propozycje szkoleń dla rolników z Targowiska: informatyk, księgowy, kelner-barman, recepcjonista, stolarz, opiekunka do dziecka, budowlanicy, zawody związane z produkcją mebli, przewodnik wycieczek

TERMIN REALIZACJI: 2008-2019
KOSZT: 4.000 zł / rok

2.2. Organizacja imprez i festynów

Planuje się organizować imprezy integracyjne zarówno na szczeblu sołectwa jak i szczeblu gminy. Imprezy takie jak: piknik rodzinny, bal karnawałowy, okolicznościowe imprezy plenerowe powinny wzmacniać więzi społeczne i integrować ludność sołectwa jak i gminy.

TERMIN REALIZACJI: 2008-2019
KOSZT: 5.000 zł / rok

Adresaci

- osoby odchodzące z rolnictwa

Źródła finansowania

- Europejski Fundusz Społeczny
- Powiatowy Urząd Pracy
- Wojewódzki Urząd Pracy
- środki własne Gminy Lubawa

ZAŁĄCZNIK NR 3

OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA

PRIORYTET III Infrastruktura techniczna

Uzasadnienie

Poziom wyposażenia technicznego wsi świadczy o jej rozwoju. W Targowisku istnieje prawie kompletna infrastruktura techniczna (wodociąg, energia elektryczna, telefony). Nie ma natomiast kanalizacji sanitarnej, która na tym obszarze jest niezbędna, bowiem wieś leży w pobliżu ważnych i chronionych prawem obszarów przyrodniczych: Rezerwat Przyrody „Rzeka Drwęca” oraz Park Krajobrazowy Wzgórz Dylewskich. Przez Targowisko przepływa rzeka Elszka/Sandela, która stanowi dorzecze chronionej Drwęcy, a jest bardzo zanieczyszczona.

Przyczyną niekorzystnego oddziaływania na środowisko są najczęściej nieszczelne szamba i zbiorniki na obornik. Nieczystości przedostają się do gleb, następnie do wód gruntowych, do rzek, aż wreszcie do wody pitnej. W zanieczyszczonej rzece nie można się kąpać, co powoduję, że ani w Targowisku, ani w pobliżu nie ma żadnego kąpieliska – a jest to przecież obszar Warmii i Mazur.

Z kolei istniejąca infrastruktura we wsi wymaga remontów, modernizacji i rozbudowy. Dotyczy to głównie infrastruktury drogowej, czyli nawierzchni dróg i chodników. We wsi nie ma dostępu do szerokopasmowego Internetu, a jest to przecież tak popularne obecnie źródło wiedzy i informacji. Także Ochotnicza Straż Pożarna w Targowisku – jednostka o 90-letniej tradycji, wymaga doinwestowania, by mogła sprawnie i skutecznie spełniać swoje funkcje.

Cele

- Poszerzanie funkcji wsi
- Poprawa bezpieczeństwa ruchu, głównie pieszych
- Wzrost atrakcyjności mieszkaniowej, inwestycyjnej, turystycznej wsi
- Poprawa stanu środowiska naturalnego

Zadania

3.1. Budowa sieci kanalizacyjnej

TERMIN REALIZACJI: rok 2013
KOSZT: 300.000 zł

3.2. Remont nawierzchni dróg wraz z zmontowaniem ograniczników prędkości

TERMIN REALIZACJI: 2015-2016
KOSZT: 260.000 zł

3.3. Remont chodników oraz budowa nowych

TERMIN REALIZACJI: 2009
KOSZT: 120.000 zł

3.4. Podłączenie do szerokopasmowego Internetu

TERMIN REALIZACJI: rok 2013
KOSZT: 80.000 zł

3.5. Budowa remizy OSP oraz zakup wozu strażackiego

TERMIN REALIZACJI: rok 2014
KOSZT: 250.000

Adresaci / Odbiorcy

- mieszkańcy wsi targowisko
- mieszkańcy Gminy
- turyści